

УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНО СПРЯМОВАНИМ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ

Пріоритетним напрямком розвитку національної економіки є інноваційний, спрямований на екологізацію усіх галузей та напрямів діяльності суспільства. Однак в умовах дестабілізації світової та вітчизняної економічної системи існуючі принципи, механізми, методи та структури управління є малоефективними, не в повній мірі відповідають сучасним реаліям та потребують трансформації. Усвідомлення цього вимагає одночасного та негайного вирішення комплексу питань щодо формування, наукового обґрунтування та практичного впровадження системи управління екологічно спрямованим інноваційним розвитком (ЕСІР) на різних рівнях, а також дієвих організаційно-економічних механізмів та методів реалізації нової державної та регіональної інноваційно-інвестиційної політики у цій сфері.

Метою роботи є розроблення теоретико-методичного підходу до управління ЕСІР економіки. Для її досягнення поставлено такі завдання: дослідити сутність понять ЕСІР, визначити основні його напрями та сформулювати систему критеріїв щодо їх вибору; розробити організаційно-економічний механізм управління ЕСІР (ОЕМУЕСІР).

Аналіз вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень свідчить, що поняття інноваційного розвитку ототожнюється переважно з ефективним використанням інноваційного потенціалу для освоєння та розповсюдження інновацій. У роботах [1, 2] ЕСІР визначається як процес господарювання, що ґрунтується на безперервному пошуку і використанні нових способів та сфер реалізації потенціалу держави, регіону та підприємства в мінливих умовах зовнішнього середовища, які спрямовані на досягнення позитивних зрушень, пов'язаних з

впровадженням екоінновації, та сприяють зростанню суспільного ефекту.

Під ЕСІР економіки слід розуміти закономірний процес кількісно-якісних змін у межах економічної системи, її перехід на новий якісний рівень та удосконалену форму, що означає постійне підвищення ефективності виробництва з використанням нововведень та удосконаленням його екологічного рівня. У системі екологізації інноваційної діяльності стадія вибору напрямів інноваційного розвитку економіки є однією з найважливіших. Важливим критерієм вибору напрямів, а в їх межах – варіантів, є рівень очікуваної суспільної соціально-еколого-економічної ефективності.

Під суспільною соціально-еколого-економічною ефективністю автори розуміють систему показників, що враховують очікувані соціально-еколого-економічні результати та витрати реалізації обраного напрямку інноваційного розвитку економіки, у тому числі зовнішні ефекти в суміжних секторах економіки, включаючи екологічні й соціальні, за весь період часу від початку здійснення витрат на реалізацію напрямку екологізації до завершення отримання його результатів. Слід зазначити, що ефективність напрямку залежить від узгодженості взаємодії всіх систем, складових та структурної цілісності ОЕМУЕСІР.

Автори пропонують розглядати ОЕМУЕСІР як систему організаційних, економічних, правових, управлінських і регулюючих дій, методів та інструментів, які впливають на рівень інноваційного розвитку з метою досягнення соціо-еколого-економічних результатів.

Сформований теоретико-методичний підхід до управління ЕСІР економіки дозволить зміцнити конкурентні позиції України на світовому ринку, забезпечити еколого-економічну безпеку суспільства, а також сприятиме прискоренню досягнення сталого розвитку. Запропонований підхід щодо вибору напрямку екологізації інноваційного розвитку, що ґрунтується на оцінках суспільної ефективності, дозволяє врахувати позитивні здобутки, викликані зміною екодеструктивного навантаження на довкілля та реципієнтів, які взаємно підсилюються або послаблюються під впливом кожного з них; можливий рівень зміни витрат суспільства на реалізацію заходів напрямку екологічно спрямованого інновацій-

ного розвитку залежно від виду впроваджуваної екоінновації та відповідного етапу її еволюційного розвитку, що підвищує точність прогнозу та рівень обґрунтування управлінських рішень на початкових етапах.

Список літератури.

1. *Ілляшенко С.М.* Інноваційний менеджмент : підручник / С.М. Ілляшенко. – Суми: Університетська книга, 2010. – 334 с.
2. *Прокопенко О.В.* Соціально-економічна мотивація екологізації інноваційної діяльності : [монографія] / О.В. Прокопенко. – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 395 с.

Бібліографічний опис: Касьяненко Т.В. Управління екологічно спрямованим інноваційним розвитком / Прокопенко О.В., Касьяненко Т.В. // Сучасні проблеми управління інвестиційної та інноваційної діяльності: зб. наук. праць ДВНЗ "ДонНТУ" за заг. ред. д.е.н., проф. В.М.Хобти. - Д., 2013. - С. 98-100.